

Vedligehold af dine vindues og dørelementer.

Du har valgt et kvalitetsprodukt fra THEMA. Elementet er fremstillet med omtanke i Danmark, hvilket sikrer dig, at gode danske håndværkstraditioner er blevet brugt i en skøn blanding med moderne produktionsprincipper.

Vi anbefaler, at det er fagfolk, som monterer elementerne, og at I anvender nedenstående retningslinjer ved afslutning af montagen.

Alt skal være rengjort for mørtel og byggesnavs generelt, herunder tætningslister, beslagdele og false.

Udluftning af boligen under byggeperioden

Under byggeperioden skal der ventileres i en sådan grad, at der ikke dannes kondensvand på ruderne. Har I valgt elementer i mahogni, er det vigtigt, at I i byggefasen er opmærksom på, at mahogni elementer er og skal betragtes som "RÅ" elementer. Det er derfor meget vigtigt, at der er styr på fugten i huset, inden montage af mahognielementerne. Elementerne skal ikke monteres, før huset er tørret ud.

Efter montage af elementerne kan der sagtens være behov for justeringer af beslag m.m., idet montagen alt efter metode sagtens kan trække i karm og rammeprofiler. Du finder hjælp og vejledning i vedlagte "Håndværker & Brugervejledning".

Udluftning og indeklima

Nye vinduer vil normalt være meget lufttætte, og der er derfor behov for en mere systematisk udluftning af boligen, end tilfældet er ved ældre og utætte vinduer. Det er selvfølgelig en ting, du skal forholde dig til, når du køber nye vinduer og døre, for nu er det dig der skal sørge for at der luftes ud korrekt. Det gavner indeklimaet og nedsætter udgifterne til opvarmning, hvis der bliver luftet rigtigt ud. Udluftning foregår bedst ved at lukke vinduer eller døre helt op i 10 minutter, så der opstår gennemtræk. På den måde får du den varme og fugtige indendørsluft byttet ud med frisk luft, uden at der på den korte tid sker nedkøling af rummet.

Er du i tvivl om, hvad du gør for at sikre den rigtige udluftning, er det en god ide at søge professionel rådgivning, specielt når du sætter nye vinduer i et gammelt hus.

I nyt byggeri kan byggefugten fra mure og gulve m.m. blive siddende i huset i op til to år.

Nye huse er ofte udstyret med genveks-anlæg af forskellig fabrikat. Placeringen af udsugning / indblæsning sker ikke altid efter forskrifterne og rummets geometri. Det betyder, at der sagtens kan være områder med stillestående luft, som kan være en årsag til dug på ruderne. Læs mere under afsnittet "Dug på den indvendige side af ruden".

Du kan f.eks. finde gode råd, hjælp og vejledning på <http://www.mitindeklima.dk/>

Dug og kondens – flere sider af samme sag

Dug på ruden er ikke altid et problem. Det er afgørende er, hvor duggen sidder. Og den kan sidde tre forskellige steder!

Sidder duggen på den udvendige side af ruden, er det et positivt problem, og en klar indikation på, at det er en energirude, der fungerer efter hensigten. Dette er ofte tydeligst op af morgenen, hvor rudens ydre overflade er koldere end den udendørs luft. Det vil resultere i dugdannelse på rudens yderside. Duggen vil typisk forsvinde igen, når den udvendige lufttemperatur stiger i løbet af dagen.

Sidder duggen på den indvendige side af ruden, er det et tegn på, at den relative fugtighed i boligen er for høj og bør nedbringes, hvis du vil undgå et dårligt indeklima, råd og fugtskader. Anbefalingerne omkring udluftning bør følges.

Sidder duggen imellem de to stykker glas, er ruden punkteret. Og du bør straks skifte glasset ud, idet ruden ikke isolerer længere, og du taber meget varme fra boligen.

Udvendig pleje af træ

Hvis du kikker dine trævinduer efter jævnlige og vedligeholder overfladen som foreskrevet, har du et produkt, som kan holde i mange år. Du bør jævnligt holde øje med, om der er ved at opstå revnedannelse i den udvendige overfladebehandling. Ved syd- og vestvendte facader er solens UV-stråler hårdere ved træværket end andre steder, ligesom hagl, sne og slagregn også betyder en del.

Opstår der en revne i malingen, begynder nedbrydningen af træet, så det er vigtigt at holde malingen i orden.

Udvendig pleje af aluminium

Den udvendige vedligeholdelse af aluminium er meget begrænset og begrænser sig mest til, at du skal vaske den udvendige del et par gange om året. Gør det til en regel at vaske karm og ramme, når du pudser vinduer.

Er der kommet ridser i aluminiummen, kan du fjerne mindre ridser med et polermiddel. Ved dybe ridser, der går igennem overfladen ind i det rå aluminium, beskytter aluminiumens oxydhinde selve aluminiumsskærmen imod korrosion og forhindrer dermed, at skaden udvikler sig. Den type skader er stort set ikke mulig at reparere. Den type skader vil man derfor skulle affinde sig med, men der er alene tale om en æstetisk problemstilling, idet de ikke påvirker vinduets lange levetid.

Indvendig pleje af træ

Den indvendige del af vinduet kræver stort set intet vedligehold, ud over at du fjerner snavs m.m. fra karm og ramme. Rengøring bør foretages med vand og klud med mildt ph-neutralt sæbevand.

Harpiks. THEMA anvender udelukkende fingerskarret træ, til produktion af rene fyrretræs- og træ / alu - elementer. Det betyder, at alle væsentlige knaster er fjernet fra træet. Det gør vi for at forhindre udtræk af harpiks fra knasterne. Hvis der alligevel forekommer udtræk, skyldes det, at træ er et levende materiale, og der kan sidde harpikslommer, hvorfra udsivning af harpiks kan forekomme.

Udtræk kan afhjælpes på følgende måde:

- Tag en blød klud vædet med husholdningssprit og tør med blød hånd på udtrækket. Vask efter med rent varm vand.
- Krystalliseret harpiks kan fjernes med en stiv børste eller skrubes bort.

Vedligehold, rengøring og smøring

Vinduer og yderdøre i alle materialekategorier skal have et almindeligt vedligeholdelseeftersyn typisk en gang om året. Vi anbefaler, at du går elementerne efter og giver dem et eftersyn, der omfatter rengøring og smøring samt kontrol af tætningslister og glasbånd.

Rengøring

Afhængig af orientering og placering vil udvendige ramme- og karmflader efterhånden blive snavsede. Fladerne bør rengøres med passende mellemrum, og det foretages normalt i forbindelse med rudepudsning, hvor ramme- og karmflader afvaskes med vand tilsat alm. rengøringsmiddel. Efterfølgende aftørres flader og kanter.

Smøring

Ved aflevering af et nyt hus eller udskiftning af elementer bør alle bevægelige dele ved hængsler og lukke- og låsebeslag som minimum justeres og smøres. Specielt er det vigtigt, at beslag, bevægelige nitteforbindelser ved f.eks. vendebeslag rengøres og smøres mindst én gang om året. Ved rene metalforbindelser smøres med syrefri olie, der kan påføres med oliekanne, injektionssprøjte eller fra spraydåse med tyndt rør (f.eks. WD-40). Ved bevægelige forbindelser mellem metal og kunststof smøres med stearin eller specielt glidemiddel efter leverandørens anvisning. Sådanne forbindelser forekommer ved glideskinner af forskellig type, og det er vigtigt for funktionen, at skinnernes glideflader m.v. og holdes rene.

Tætningslister og glasbånd

Sammen med den årlige smøring bør tætningslister og glasbånd efterses. For tætningslister kontrolleres, at de sidder rigtigt og sidder fast, samt at listerne fortsat opfylder deres tætningsfunktion. Ved de fleste elementtyper er det en enkel operation at af- og genmontere tætningslisterne, og det bør så vidt muligt altid ske i forbindelse med vedligehold af en evt. overfladebehandling. Der kan med fordel anvendes en klud med silikone plejemiddel, så forbliver listerne bløde. Tætningslister må aldrig overmales. I så fald mister de fleksibiliteten og bliver utætte! For glasbånd kontrolleres, at båndenes position og komprimering fortsat giver sikkerhed for tæthed, ligesom hjørnesamlinger skal være helt tætte.

Glasbåndenes komprimering kontrolleres nemmest med et tyndt søgerblad - evt. et barberblad – der skal møde modstand, når det føres ind mellem glasfladen og glasbåndet.

Overfladebehandling

Generelt bør anbefalingerne fra Akzo Nobel følges, for at dit vindue vedvarende kan være beskyttet bedst muligt. Anbefalingerne gælder for den udvendige del af vinduet.

Med hensyn til industriel overfladebehandling af elementer med træ komponenter henvises til bilag 14 i Vinduesindustriens Tekniske Bestemmelser.

<http://www.vinduesindustrien.dk/index.php?id=731>

Generelt:

Vedligeholdelse bør udføres efter ovenstående anvisninger og / eller efter "håndværker og brugervejledning". Manglende vedligehold fører til utætte vinduer, manglende funktionsdygtighed, dårligt indeklima, råd m.m., så husk at vedligeholde dine vindues- og dørelementer.

Hvis elementerne sidder i kystnære områder, anbefales mindst at fordoble vedligeholdelsesintervallerne. Under ekstreme forhold kan udskiftning af beslag m.m. være nødvendig efter en kort årrække.

Utilsigtet brug af elementerne, f.eks. hvor vinduer anvendes som udgang / indgang, eller hvor man hænger ting og sager i vinduesrammerne, fører til bortfald af garantien og må forventes at medføre langt større vedligeholdelses frekvens. Skyldes en fejl eller mangel forkert betjening eller manglende pleje, dækker garantien ikke.